

Historia architektury powszechnej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia architektury powszechnej
Kod przedmiotu	02.1-WI-ArchP-HAP-S20
Wydział	Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska
Kierunek	Architektura
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. inżyniera architekta
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Lidia Głuchowska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

- Celem merytorycznym** zajęć jest przybliżenie Studentom kanonicznych i charakterystycznych obiektów, konstrukcji, technologii oraz planów architektonicznych i urbanistycznych w obrębie poszczególnych epok stylowych od prehistorii do początków XX wieku.
- W sensie dydaktycznym** Uczestnicy zajęć powinni zdobyć umiejętność rozpoznawania i przybliżonego datowania obiektów prezentowanych na zajęciach i podobnych, na podstawie asocjacji dotyczących cech formalnych, np. konstrukcji, kompozycji i detalu architektonicznego oraz dekoracji wystroju wnętrz, a także prawidłowego posługiwania się terminologią fachową związaną z historią architektury powszechnej. Wykład i ćwiczenia mają służyć także kształtowaniu umiejętności wykorzystania wiedzy o formach architektury historycznej jako inspiracji twórczej oraz pozyskiwania informacji z literatury polskiej i zagranicznej, źródeł multimedialnych i konserwatorskich, a także zdolności porównywania obiektów wyciągania wniosków, formułowania własnych opinii oraz prezentacji własnych opracowań.
- W zakresie kompetencji personalnych i społecznych** zajęcia mają na celu uświadomienie Studentowi społecznej roli architekta, w tym, od przełomu XIX/ XX w. jego misji jako „organizatora społecznej wyobraźni”, a także potrzeby ustawicznego pogłębiania wiedzy o architekturze, w tym na podstawie bezpośredniego kontaktu z obiektami i śledzenia procesów ich konserwacji, rewitalizacji i adaptacji do nowych funkcji.

Wymagania wstępne

Formalne: brak

Nieformalne: ogólna znajomość historii powszechnej w zakresie kursu przedmiotów humanistycznych w szkołach średnich

Zakres tematyczny

PROGRAM WYKŁADÓW:

Układ chronologiczno-problemowy

Ramowy układ problemowy wykładu kursowego

- prezentacja kanonu dzieł architektury powszechnej do pocz. XX wieku, z uwzględnieniem przykładów z terenów historycznie przynależnych do ziem polskich, bądź do 1945 r. znajdujących się poza ich granicami, a także wystroju wnętrz (np. anikonizm, ikonoklazm, kaseton), w tym tzw. małej architektury oraz wprowadzenia do architektury ogrodowej
- różnice w periodyzacji stylów ośrodków centralnych i prowincjonalnych oraz paralelność różnych stylów w Europie Północnej i Południowej
- podstawowe pojęcia z zakresu terminologii architektonicznej (np. filar, kolumna, tympanon, atrium, arkada, kopuła, sklepienie, strop pułapowy, amfilada, edykula, zasada subordynacji/ koorynacji), oraz np. kanon, styl, mimesis, spolia, lapidarium, polichromia, fresk, mozaika, relief,sgraffito, okładzina marmurowa, gabinet lustrzany, ogród angielski etc.)
- typy kompozycji w architekturze (centralna, osiowa, wertykalna, piramidalna, horyzontalna etc.)
- typy budowli świeckich i sakralnych (np. ziggurat, piramida, bazylika rzymska i chrześcijańska, mauzoleum/ rotunda, baptysterium, meczet, synagoga, zbór, architektura obronna i rezydencjonalna, wieża rycerska, pałac, willa, kamienice partycyzusowskie, architektura drewniana)
- typy założeń architektoniczno-urbanistycznych (np. forum/ agora, entre cour et jardin etc., idealne miasta renesansu i klasycyzmu)

Ramowy program chronologiczny wykładu kursowego

- wstępne omówienie programu i literatury przedmiotu oraz źródeł

- architektura prehistoryczna (budowle megalityczne) i jej wpływ na koncepcję osiedli-ogrodów i innych założeń urbanistycznych
- sakralna i świecka architektura Starożytnego Bliskiego Wschodu
- sakralna i świecka architektura Starożytnego Egiptu
- sakralna i świecka architektura Starożytnej Grecji (kultura minojska i mykeńska, styl archaiczny, klasyczny i hellenizm)
- sakralna i świecka architektura Starożytnego Rzymu (kultura etruska, Rzym republikański i cesarski, Izrael, Afryka Pn.)
- architektura wczesnochrześcijańska (Rzym, Rawenna, Syria, Egipt)
- architektura bizantyńska (Konstantynopol, Saloniki, Pd. Europa, Etiopia); wzajemne wpływy kultury chrześcijaństwa i islamu
- architektura karolińska i ottońska, nordycka i celtycka
- romanizm w Europie Północnej (Skandynawia, kraje niemieckie, Francja)
- romanizm we Włoszech
- gotyk i jego odmiany w Europie Północnej (Francja i Anglia i Niemcy)
- gotyk i jego odmiany w Europie Południowej (Włochy, Hiszpania i Portugalia)
- renesans we Włoszech i Francji – wybrane przykłady
- manierizm we Włoszech i innych państwach Europy (w tym Pd. Europy i Ameryka Łacińska)
- barok i jego odmiany (Włochy, Francja, Hiszpania)
- rokoko (Francja, Pd. Niemiec i Austrii)
- klasycyzm i jego odmiany (w tym Anglia, Dania, i Szwecja)
- historyzmy i wczesny modernizm/ nurt inżynieryjny/ secesja

PROGRAM ĆWICZEŃ:

- rozszerzenie i utrwalenie materiału z wykładu
- sporządzanie szkiców planów (architektonicznych/ urbanistycznych) i form konstrukcyjnych oraz detalu architektonicznego
- analiza materiałów źródłowych
- referaty/ prezentacje mulimedialne.

Metody kształcenia

METODY PODAJĄCE:

Forma wykładu – zmienna: konwersacyjny połączony z prezentacją power point i pokazem filmów, panoramicznych fotografii, animacji i innych źródeł multimedialnych oraz, selektywnie, dokumentacji konserwatorskiej

METODY POSZUKUJĄCE:

Forma ćwiczeń – elementy burzy mózgów i dyskusji na podstawie samodzielnej lektury literatury przedmiotowej oraz archiwaliów i analizy materiałów z wykładu, przygotowywanie referatów i koreferatów z wykorzystaniem własnych rysunków Studentów, w formie prezentacji audiowizualnych, multimedialnych, animacji etc.

Praktyczne zadanie rozdane na wstępnych zajęciach wraz z instrukcją do przygotowania i wzorem bibliograficznym oraz wzorem opisu reprodukcji, respektującym prawa autorskie

Studenci indywidualnie w odniesieniu do wstępnej, skondensowanej, wersji wykładu w formie prezentacji power point, otrzymanej od Wykładowcy wraz z podstawową literaturą przedmiotową, przez cały semestr sporządzają prace rysunkowe/graficzne/ plany/ szkice porównawcze/ ew. własne projekty i włączają je do prezentacji multimedialnych z własnym komentarzem oraz podpisanymi reprodukcjami oraz najważniejszymi pojęciamiprzedstawiającymi szerszy kontekst (opatrzonymi określeniem źródeł ilustracji i bibliografią) jest ono składową oceny finalnej.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Absolwent zna i rozumie historię architektury i urbanistyki, architekturę współczesną, ochronę dziedzictwa, w zakresie niezbędnym w twórczości architektonicznej, urbanistycznej i planistycznej;	• B.W2	- przygotowanie referatu - krótkie ustrukturyzowane pytania sprawdzające z zakresu teorii przedmiotu/ - Elaborat/ Prezentacja	- Wykład - Ćwiczenia
Absolwent potrafi integrować wiedzę z zakresu różnych obszarów nauki m.in. historii, historii architektury, historii sztuki i ochrony dóbr kultury podczas rozwiązywania zadań inżynierskich;	• B.U1	- konspekt - ocena zrealizowanej pracy klauzurowej	- Wykład - Ćwiczenia
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do formułowania opinii dotyczących osiągnięć architektury i urbanistyki, ich uwarunkowań oraz innych aspektów działalności architekta, a także przekazywania informacji i opinii;	• B.S1	ocena prac projektowych (rysunkowych) różnej kategorii i o różnym stopniu trudności	- Wykład - Ćwiczenia
Absolwent jest gotów do rzetelnej samooceny, formułowania konstruktywnej krytyki dotyczącej działań architektonicznych i urbanistycznych.	• B.S2	ocena prac projektowych (rysunkowych) różnej kategorii i o różnym stopniu trudności	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

WYKŁAD: Egzamin pisemny.

- Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.
- Ocena końcowa jest średnią ocen otrzymanych z egzaminu i ćwiczeń.
- obecność Studenta na wykładach jest obowiązkowa; dopuszczalna ilość (usprawiedliwionych) nieobecności – 2 (w ocenie uwzględnia się także frekwencję)
- Ocena osiągnięcia efektu kształcenia w kategoriach: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne jest wynikiem pozytywnego zaliczenia egzaminu testowego,
- składającego się z testu wizualnego i odpowiedzi na 3 krótkie pytania dotyczące terminologii, typów budowli i odmian stylowych, z progami punktowymi:

50%–60% pozytywnych odpowiedzi dst

61%–70%..... dst+

71%–80%.....db

81%–90% db+

91%–100% bdb.

ĆWICZENIA

Ocenie podlegają:

- referaty/ prezentacje multimedialne na rozdane na 2. zajęciach tematy, zawierające własne wyżej opisane szkice/ schematy, reprodukcje obiektów, odniesienia do literatury przedmiotowej oraz archiwaliów
- pozytywna oceny z 2 kolokwiiów (1 w terminie zapowiedzianym, 1 w niezapowiedzianym, nieobecność na kolokwium równoznaczna jest z oceną negatywną)
- frekwencja i aktywny udział w dyskusji na zajęciach (dopuszczalna ilość usprawiedliwionych i odpracowanych nieobecności na ćwiczeniach – 2)
- tryb obowiązkowego odpracowywania nieobecności: udział w konsultacjach w trakcie danego semestru oraz zaliczenie referatów/ prezentacji oraz kolokwiiów w terminie do tygodnia od pierwotnego (pierwotnie ustalonego)

Literatura podstawowa

- Basista A., Historia architektury od początków do końca XVIII wieku, Białystok 2004.
- Basista A., Architektura. Dlaczego jest, jaka jest, Znak, Kraków 2009;
- Basista A., Nowakowski A., Jak czytać architekturę, Wydawnictwo Universitas, Kraków 2012;
- Broniewski T., Historia architektury dla wszystkich, Wrocław 1990;
- Koch W., Style w architekturze, Geocenter, Warszawa 1996; Weltbild, Warszawa 2011
- Palladio A., Cztery księgi o architekturze, Warszawa 1955;
- Pevsner N., Fleming A., Honour H., Encyklopedia architektury, Warszawa 1992;
- Pevsner N., Historia architektury europejskiej. WAI F , Warszawa 1976;
- Rasmussen S., E., Odczuwanie architektury, Wyd. Murator, Warszawa 1999;
- Rybczyński W., Jak działa architektura. Przybornik humanisty, Wydawnictwo Karater, Kraków 2014;
- Watkin D., Historia architektury zachodniej, Warszawa 2001.
- Witruwiusz, O architekturze ksiąg dziesięć, Warszawa 1955;

Literatura przedmiotowa może ulec modyfikacji. Ostateczna lista przekazania będzie na zajęciach.

Literatura uzupełniająca

- d’Alfonso E., Samss D., Historia architektury, Arkady, Warszawa 1997,
- Białostocki J., Sztuka cenniejsza niż złoto, Warszawa 1969;
- Bussagli M., Architektura: style, techniki, materiały, budowle, twórcy, Warszawa 2007;
- Fletcher B., A history of architecture, RIBA, Oxford New York, London 1896-2001,
- Giedion S., Przestrzeń, czas i architektura, Warszawa 1968;
- Mączyński Z., Elementy i detale architektoniczne w rozwoju historycznym, Warszawa 2008;
- Norberg-Schulz C., Znaczenie w architekturze Zachodu, Warszawa 1999;
- Ulatowski K., Architektura starożytnej Grecji, Poznań 1962;
- Ulatowski K., Architektura włoskiego renesansu, Warszawa 1964;
- Toman R., Sztuka gotyku, Könemann, Köln 2000;
- Toman R., Sztuka romańska, Könemann, Köln 2000;
- Żórawski J., O budowie formy architektonicznej, Arkady, Warszawa 1973;

Ostateczna lista przekazana będzie na zajęciach, w ramach konsultacji.

Uwagi

- Sala z możliwością zaciemnienia powinna być wyposażona w sprzęt audiowizualny i internet oraz tablice do pisania i prezentowania posterów.
- Najlepsze referaty/ prezentacje, zawierające m.in. autorskie rysunki Studentów, przekazane zostaną Komisji planującej wystawę zbiorową w Galerii Architektury i Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- Mogą one stać się przedmiotem konkursu ogólnowidzialowego (dyplomy za I, II, III miejsce oraz wyróżnienia, zaświadczenia).

